

Wandelroute langs pingoruïnes van het “Norgerholt”

De pingoruïne bij het Norgerholt

De wandelroute start bij het Norgerholt, een van de oudste bossen van Nederland (9de eeuw), met grote oude beuken, eiken en hulst. U loopt langs een mooie pingoruïne en door het stroomdal van de Slokkert. Dit riviertje maakt deel uit van een stroomlandschap dat is ontstaan in de voorlaatste ijstijd door het terugtrekken van de dikke lagen sneeuw en ijs. Het laatste deel van de route gaat door het Tonckensbos. Dit bos is in de vorige eeuw door de familie Tonckens aangelegd als productiebos en een deel is dat nog. Het zuidelijke deel is in bezit van Natuurmonumenten en het oude grondwaterpeil is hersteld. De productieboomen gaan dood door de hogere waterstand.

LENGTE ROUTE: 10 km. Bij routepunt 6 is de route met 1,5 km in te korten.

START- EN EINDPUNT: Dinercafé Norgerhout (parkeren en ov), Asserstraat 55, 9331 JB Norg. <https://www.norgerhout.nl>, Gps-coördinaten: N53.05799° E6.45546°.

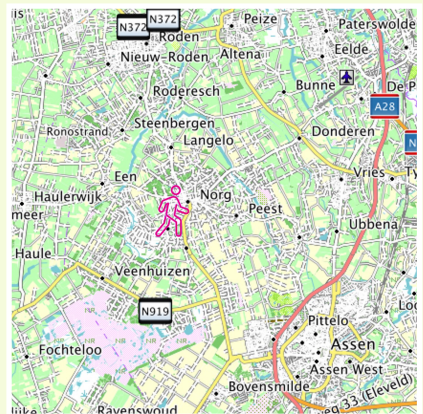
TYPE PADEN: De route loopt voor 95% over onverharde paden, voornamelijk over paden door het bos en het grasland.

BEGAANBAARHEID: Goed te belopen met waterdichte wandelschoenen. In regenachtige periodes is een deel alleen te doen op laarzen. Er is een alternatieve route.

HONDEN: Toegestaan mits aangelijnd.

HORECA: Alleen aan het begin en einde van de route.

GPX: Website [IVN Roden-Norg](https://www.ivn.nl) of gebruik IVN route app.

ROUTEBESCHRIJVING

De nummers van de routebeschrijving corresponderen met de rode cijfers op de kaart. Bewegwijzeringsborden en -paddenstoelen zijn aangegeven met respectievelijk een Y- en P-nummer.

1. Steek voor restaurant Norgerhout de weg van Norg naar Assen over. Ga op het fietspad rechtsaf en direct linksaf (bospad) bij het gele bordje van Natuurmonumenten. U gaat op de kruising schuin rechtdoor met het akkerland rechts van u. U loopt recht op een pingoruïne af. Ga voor dit ven rechtsaf.
2. Op de splitsing rechts aanhouden. Ga rechtsaf op de zand/grindweg en loop in de richting van Norg.
3. Aan het einde van de zandweg komt u bij de bebouwde kom van Norg. Ga hier linksaf op een zandweg met fietspad. De zandweg gaat over in een verharde weg ter hoogte van huisnummer 5. U passeert het bordje van Westervelde en gaat op de kruising rechtdoor: de Derde Dijk.
4. Sla op de eerstvolgende kruising rechtsaf. Neem het eerste pad linksaf. Na 100m passeert u een waterloop (een aangelegde zijarm van de Slokkert) en een veerooster. Dit gebied heet "de Tempelstukken".
5. Volg dit pad ca 1 km. Neem het eerste pad linksaf. Het water blijft links van u.
6. Blijf dit bochtige pad volgen gedurende ca 2 km en verlaat de Tempelstukken over een veerooster. Ga op de kruising met de zandweg rechtdoor. (Vanaf dit punt kunt u de route inkorten: neem op de kruising de zandweg linksaf en loop naar Westervelde. Volg in Westervelde de weg naar Norg. Ga linksaf bij een hunebed en ga verder bij punt 11.) Het pad gaat over in een weg met oude klinkertjes. U steekt een klinkerweg over: P-21608.
7. Neem het eerste pad rechtsaf en daarna het eerste pad linksaf tussen de hekjes door. U gaat op de kruising rechtdoor (in natte periodes, kunt u op de kruising linksaf gaan, rechtsaf en weer linksaf de route vervolgen bij punt 8). De bocht in het pad naar links volgen.
8. U gaat rechtdoor naar het groene bankje. Op de splitsing bij het groene bankje links aanhouden.
9. Steek de kruising met een breed zandpad over. Aan het eind van het pad neemt u de halfverharde weg linksaf. U passeert de natuurbegraafplaats "de Velden".
10. Op de kruising gaat u rechtsaf en op de driesprong neemt u het pad schuin linksaf. Met behulp van de stapstenen klimt u over de afscheiding en op de kruising gaat u rechtdoor. Aan uw linkerhand ligt Westervelde. U verlaat dit pad door de omheining los te maken en na passeren weer goed te sluiten. Op de vijsprong houdt u schuin rechts aan met de houtwal links en het grasland rechts van u.
11. Steek de weg naar Norg over en ga rechtdoor richting een hunebed. Passeer het hunebed. Blijf de bochten van dit pad volgen.
12. U bent weer terug bij de pingoruïne en loopt er links omheen. U neemt het pad linksaf voor een hek, u gaat rechtdoor op een kruising en u blijft dit pad volgen terug naar het restaurant.

MARKANTE PUNTEN

De nummers van de markante punten corresponderen met de blauwe nummers op de kaart.

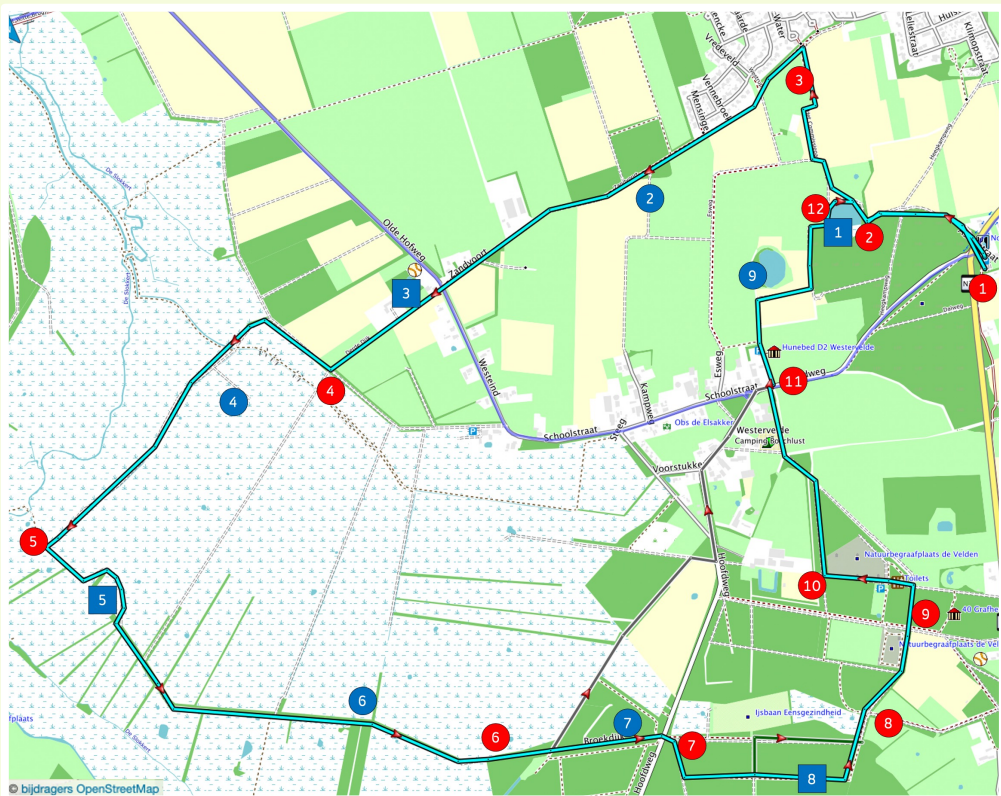
1. De pingoruïne ligt ten noorden van het bos. Goed zichtbaar is een ring rond het venetjie. Pas na bodemonderzoek is te zeggen of de ring is ontstaan door afglijden van de gesmolten permafrost. Aan de zuidzijde van het ven ligt een moerassig deel dat binnen de ring ligt.
2. Wanneer je van de route terugkijkt in de richting van het Norgerholt, dan zie je een duidelijke verhoging in het landschap. Vlak na de voorlaatste ijstijd (het Saalien) ontstonden tussen de stroomdalen ruggen. Het was ongelofelijk koud en er groeide niets, waardoor het zand vrij spel had. De ruggen werden bedekt met dekzand. Deze hoger gelegen gebieden waren geschikt voor akkerbouw, maar helaas niet vruchtbaar. Het land werd door middeleeuwse boeren vruchtbaar gemaakt door een mengsel van heideplaggen en

schapenmest uit de potstallen op te brengen. Elke nacht werden de schapen in de stallen gehouden, waardoor de mest zich in dikke lagen ophopte (vandaar de naam potstal). Door de plaggenmest kwamen de akkers steeds hoger te liggen, de zogenaamde essen. Ook deze es heeft de typerende ietwat bolle vorm en een bruine, mineraalrijke grond. De es is ook nu in gebruik voor akkerbouw.

3. Rechts van het huis ligt een rond watertje met een soort wal eromheen. Dit vennetje, dat op het terrein ligt van drie verschillende eigenaren, is mogelijk een pingoruïne. Op basis van kaartenstudie is dit vennetje aangewezen als "nog te onderzoeken". Hiervan zijn er honderden in Drenthe. Volgens een eigenaar is het watertje ooit uitgegraven en zat er veen in. Veen is een aanwijzing voor een pingoruïne.
4. De Slokkert is ontstaan in de voorlaatste ijstijd en maakt deel uit van het Peizerstroomdalsysteem. Vroeger was de oever van de Slokkert heel natte veengrond, waar geen vee op kon grazen. Het werd alleen gebruikt als hooiland: de Tempelstukken. De boeren verdeelden dit land onderling in stroken of blokken (stukken) en bakenden het eigendom af door slootjes of elzensingels. Sinds enkele jaren is het beekdal (een uitgestrekt gebied van 200 hectare) teruggegeven aan de natuur. Goed is te zien hoe het hier voor de Middeleeuwen eruit moet hebben gezien.
5. Hier loopt u om een nog te onderzoeken vennetje heen. Ook hier ligt een wal om een vennetje. Dikwijls staat het in de zomer droog.
6. Natuurmonumenten laat een kudde Herefordkoeien grazen op de Tempelstukken. Dit koeienras is oorspronkelijk afkomstig uit het zuidwesten van Engeland. Van nature heeft het een rustig karakter en het kan probleemloos zomer en winter buiten blijven. De opgaande begroeiing van dit gebied begint met de meidoorn. De koeien laten de struiken met doornen met rust, waardoor ze kunnen uitgroeien. Allerlei planten, struiken en bomen krijgen in de meidoornbossage bescherming en zo ontstaan steeds grotere plekken met hogere begroeiing. De natte delen zijn in de winter minder in trek bij de koeien en daardoor is het mogelijk dat in deze gebieden een nat bos tot ontwikkeling komt.
7. Het Tonckensbos is in de 19de eeuw aangeplant als productiebos met naaldbomen. Het zuidelijke deel is in 1958 aangekocht door de Vereniging Natuurmonumenten en zij liet de watergangen dicht maken. Het gebied ontwikkelt zich sindsdien "natuurlijk". Er komen zeldzame orchideeën voor (kleine keverorchis en dennenorchis). Het andere deel bleef in bezit van de familie en is nog steeds productiebos.
8. In dit deel van het Tonckensbos ligt een nog te onderzoeken pingoruïne. De wandelroute loopt er dwars doorheen. De waterafvoer is verdwenen en de veenbodem is slecht doordringbaar voor water, waardoor zeer natte omstandigheden zijn ontstaan. De naaldbomen sterven langzaam af en berken nemen hun plek in. Langs het pad ziet u daarvan de restanten. Er is een grote verscheidenheid aan mossen en heideontstaan. Er groeit veenmos, wat op veenvorming duidt.
9. Op basis van onderzoek is geconstateerd dat dit vennetje een uitblazingskom is. Aan de uiterlijke kenmerken is dit niet te zien. Het ven is namelijk rond tot ovaal, net als een pingoruïne.

Bij de oevers van de Slokkert

Legenda:

- Wandelroute
- Fietsroute
- Alternatieve route
- 3 Routebeschrijving
- 2 Markant punt
- 1 (Potentiële) Pingoruïne

Een uitgave van IVN afdeling Roden-Norg in het kader van de educatieve eindopdracht Natuurgidsenopleiding 2020-2021.

Berlinda Bork-Beckerigh, Nelleke Sijses en Rolinda Tinge

De Norgger bosmuur (groeit alleen in het Norggerholt)